

עין משפט
נר מצוה

קד א מ"י פ"ג מה' מאלכות אסורות
הלכה ג סמג לאוין קמח
טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף
6:
קח ב מ"י שם הלכה א
סמג שם טוש"ע י"ד
סי' קל סעיף ט:
קו ג ד מ"י שם הלכה ג
ד סמג שם טוש"ע י"ד
סי' קלא סעיף א:
קז ה מ"י שם פ"ב הלכה
כג סמג לאוין קמח
טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף
7:
ד:

סא:

עַד שיהא שומר יושב ומשמר. תימה היינו רישא דישראל ועוזדי כוכבים דרין זה ואין לומר דאִינטריך ליוֹלָא ונכנס דהא נמי שמעינן מרישא דקתני דרין זה ולא שיהא נותן עיניו בעוצד כוכבים כל היום וי"ל דה"א עד דאיכא ישראל טוצא קמ"ל דאפילו צמד סגי:

ההוא כרבא כו'. מתוך הלשון

משמע דנקט כרכא שהיה היין מונח צמוך הרחוב וגם היה שם יין של עוצד כוכבים שעתה אין העוצד כוכבים נתפס כגנז על הצילה רק על הנגיעה ואפילו הכי חמרא שרי כיון שנתפס על הנגיעה והא דאמרינן לקמן פרק צמרא (דף ע.) ‏^[1] דההוא דהוה יתיב ציה חמרא דישראל כו' וקאמר רבא אי מלי לאשתמוטי חמרא אסור ואף על פי שנתפס כגנז על הנגיעה היינו משום דצצית שיכול ליכנס שם אינו ירא כל כך ומנסך אצל אי נתפס כגנז על הצילה ודאי חמרא שרי ולהכי מיימי עלה ההיא דנעל הפומדק:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

ממונה הבא לקיצין ממונה בא לקיצין גריעותא הוא אלא עד שיבא ממונה שאינו בא לקיצין: רשב"א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר"ש בן אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל והכי קאמר ת"ק כשם שברשותו אסור כך ברשות עובד כוכבים אחר גמי אסור וחיישינן^[6] לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין רב נחמן אמר זעירי להחמיר וה"ק ת"ק יבמה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא תניא כוותיה דרב נחמן אמר זעירי להחמיר אמר ר"ש בן אלעזר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין דבי פרוק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא למימר כי חיישינן לגומלין הגי מילי היבא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרוק רופילא לגומלין לא חיישינן אמר להו רבא יאדרבה אפילו למ"ד לא חיישינן לגומלין ה"מ היבא דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מחפי עליה זכותא ההוא כרבא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אשתכח עובד כוכבים דהוה קאי ביני דני ‏^[7]אמר רבא ה"אם נתפס עליו כגנב חמרא שרי ואי לא אסור:

הדרן עלך רבי ישמעאל

ולא נגע דנתפס עליו כגנב חיישינן דלמא שציק ליה לעוצד כוכבים צצירו צעל היין דלא מירתת לנסוכי כי היכי ‏^[8] דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: לגומלין. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרכא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

צחצר אחרת. ישראל דר צחצר אחרת: ה"ג **יינו של עוצד כוכבים צרשוסו**. אם היין של עוצד כוכבים וטהירו ישראל ונתנו צרשות העוצד כוכבים עצמו וישראל דר צאזתה חצר מותר והוא שמפתח וחומס ציד ישראל אצל אין מפתח וחומס צידו אע"פ שישראל דר

צאזתה חצר אסור כיון שהיין שלו דלא מרתת כולי האי: **סני אע"פ שאין מפתח וחומס צידו**. כיון דישראל דר צאזתה חצר כשומר היוצא ונכנס דמי דאמרינן צמתני^א שמותר: **או עד שיצא ממונה הבא לקילין**. שיהא שומר ממונה לשומרו אצל הולך ויוצא ויש לו שעה קצועה לצא או עד שיצא כלומר ‏^[9] עד שיהא ממונה עליהם שתיירא זה מציאתו. ולקמן פריך הבא לקילין גריעותא הוא: **ארישא דסיפא**. יין של עוצד כוכבים ‏^[10] צרשות עוצד כוכבים וישראל דר צאזתה חצר דקאמר ר"מ מותר והוא שמפתח וחומס צידו ואתו רבנן למיסריה: **והאמר ליה רבי יוחנן לסנא כו'**. אלמא פשיטא ליה לרבי יוחנן כי האי גוונא לקולא הוא דבעינן למיזל: **אלא אסיפא דרישא**. היכא דיין של ישראל הוא וקתני ישראל דר צחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחומס צידו דכיון דיין דישראל הוא מירתת עוצד כוכבים לייף שמא ירגיש צו ישראל הדר צחצר אחרת: **גריעותא הוא**. דכיון דיש לו שעה קצועה לציאתו לא מירתת עוצד כוכבים: **לסקל או להחמיר**. להקל דקאמר ת"ק צעיר שכולה עוצדי כוכבים אסור להניחו צצית העוצד כוכבים שהוא צעלי וזהו הדין צצית עוצד כוכבים אחר וקאמר רבי שמעון בן אלעזר וכי כל רשות עוצדי כוכבים אחת היא צתמיה כלומר הואיל ואינו צצית צעלי מותר דהאי עוצד כוכבים מירתת או להחמיר קאמר וצניחותא איתמר דתנא קמא דוקא צצית צעלי קאמר ואתא רבי שמעון בן אלעזר למימר הוא הדין צצית העוצד כוכבים אחר דחיישינן לגומלין אע"ג דהאי עוצד כוכבים שהצית שלו ייחד לו קרן זוית לישראל

לנסוכי כי היכי ‏^[11] דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: **לגומלין**. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרכא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

במסקנא דמילתא. מגע עוצד כוכבים ‏^[12] כיון שנתכוין ליגע שיכשך אע"פ שלא ניסך אסור צהנאה ממתני' ‏^[13] (אתא) דאגרדמיס עוצד כוכבים ‏^[14] משום לך אִמרינן מירא. שלא צכוונה כגון לא הכיר צו שהוא יין מותר צהנאה ממתניתא דחרס עוצד כוכבים ‏^[15] וכן נפל לצור נמי שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה ממתני' ‏^[16] וכן נתכוין ליעול דצר אחר כגון אחרוג דצר אשי ‏^[17]: שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה. מגע עוצד כוכבים ע"י דצר אחר כגון צקנה אנו יודעין שנתכוין לדצר אחר כי מדדו צקנה או התיו את הצרעה מותר צהנאה ממתני' ‏^[18]. צכוונה ולא חזינן למאי איכוין אסור צהנאה מההוא עוצדא דצירס דשרייא רצ ‏^[19]. משום דשלא צכוונה הוה הא צכוונה אסור. כמו של עוצד כוכבים צציצורין כגון דאזריק ארוקי הכיר צו שהוא יין אסור צהנאה מדרבי יוחנן דאמר ‏^[20]. לא והכרי על יינן משום יין נסך משום לך לך. לא הכיר צו מותר אף צשתיה מההוא עוצדא דרבי יוחנן בן ארזא ורבי יוסי בן נהוראי ‏^[21]. דחד שרי אפילו צשתיה משום דעוצד כוכבים לא הוה ידע. ושלא צציצורין כגון זריקה מותר אף צשתיה ואפילו נתכוין מדרב אשי דאמר ‏^[22]. כל שצז טהור צעוצד כוכבים אינו עושה יין נסך. כך הגיה הרב ופסק הלכה למעשה:

השוכר

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מסורת הש"ס

^[1] (תחובות דד., ב.)
^[2] (ע"א.)
^[3] (ד.) צרשותו וישראל דר כצ"ל. רש"א,
^[4] (ש"א מ"א, 1.)
^[5] (ש"ך לעיל ע"א צמשה.)
^[6] (י.)
^[7] (דההוא צתא דהוה כו').

הגהות הב"ח

^[8] (רש"י ד"ה או עד וכו') כלומר או עד:
^[9] (י.) ד"ה להקל וכו' כי היכי דלהדרר ישראל:
^[10] (י.) ד"ה מסקנא דמילתא מגע עוצד כוכבים בכוונה כגון שנתכין ליגע ושיכשך וכו' דנדר אחר כגון מדדו: